

Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek
Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek
Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek
Stichting Duinbehoud
Stichting Zuid-Hollands Landschap

Aan de gezamenlijke colleges van B&W van de Greenportgemeenten
p/a Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland
Postbus 558
2300 AN Leiden

Referentie
GP9.003

Betreft
Zienswijze ISG

Datum
30 maart 2009

Geachte colleges,

Hierbij dienen bovenstaande organisaties gezamenlijk een zienswijze in betreffende de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Het betreft alle maatschappelijke organisaties uit de Duin- en Bollenstreek (c.q. haar rechtsopvolgers en later aangeslotenen) die in de periode 1994-1996 met u hebben samengewerkt, onderhandeld en overeenstemming bereikt over de inhoud van een integrale gebiedsvisie voor de Duin- en Bollenstreek, resulterend in de ondertekening van het Pact van Teylingen op 26 maart 1996.

Gezamenlijkheid

Een aantal van onze organisaties heeft al een eigen zienswijze met betrekking tot de ISG ingediend of zal dit nog doen. Daarnaast hebben de onderstaande verenigingen/stichtingen besloten om ook een gezamenlijke zienswijze in te dienen. Gezamenlijk, omdat dit juist de kracht was van het Pact van Teylingen. Gezamenlijk, omdat de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven in deze streek meer gemeenschappelijk hebben dan wat hen scheidt. Gemeenschappelijk ook, omdat wij u duidelijk willen maken dat de uitvoering van uw plannen alleen kans van slagen heeft na goed overleg en zoveel mogelijk overeenstemming met alle betrokkenen. Zonder voldoende draagvlak komt er van plannen meestal niets terecht.

Uiteraard zijn het de democratisch gelegitimeerde overheden die de uiteindelijke besluiten nemen. Maar daarbij moeten zij wel rekening houden met gemaakte afspraken. Wij hadden verwacht dat u zou besluiten 'in' overleg met ons, maar in ieder geval 'na' overleg met ons. Helaas is zelfs dit laatste niet of nauwelijks gebeurd, en voor zover dat is gebeurd heeft dat niet geleid tot een afronding. Wij betreuren dat in hoge mate.

Aanpassing afspraken en werkwijze

Het ontbreken van (goed) overleg betreuren wij temeer omdat wij (gezien het tijdsverloop, de ontwikkelingen in de diverse sectoren, de aanwijzing tot 'Greenport' en de vastgestelde Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek), het met u eens zijn dat het noodzakelijk is om sommige afspraken uit het Pact aan te passen teneinde de overeengekomen doelen te realiseren.

Daarnaast is een nieuwe aanpak absoluut noodzakelijk om de doelstellingen te bereiken wat betreft herstructurering bollensector, behoud/versterken van de openheid van het landschap en de cultuur-historische waarden, het verbeteren van de recreatieve infrastructuur, het geven van ruimte aan het bedrijfsleven en de realisering van ecologische zones en natuurontwikkeling.

In zijn algemeenheid hebben wij dan ook waardering voor uw streven om middels een intergemeentelijke structuurvisie en de oprichting van een ontwikkelingsmaatschappij een passend antwoord te vinden voor de omvangrijke economische en landschappelijke vitaliseringsopgave. Die waardering is er zeer zeker ook voor de inzet en het enthousiasme van de bestuurlijke “trekkers” van dit project.

Gelet op het bovenstaande moeten we procedureel en inhoudelijk thans echter de nodige kanttekeningen plaatsen. Deze treft u hieronder aan.

I. Procedure

Bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en overheden hebben in het verleden de handen ineen geslagen om gezamenlijk te werken aan het behoud en de versterking van enerzijds het bollen- en bloemencomplex en anderzijds het open landschap met al haar (bijbehorende) waarden en daarmee ook een halt toe te roepen aan de plannen voor de grootschalige verstedelijking van de Duin- en Bollenstreek. Het Pact van Teylingen (1996) is van deze gezamenlijke inspanning het resultaat.

Juridische status Pact van Teylingen

Door de ondertekenaars van het Pact van Teylingen is afgesproken (en in het Pact zelf vastgelegd) dat het Pact een looptijd van 20 jaar heeft. Ook in het Streekplan Zuid-Holland West van 2003 wordt nadrukkelijk gesteld dat als richtdatum voor het Pact het jaar 2015 wordt aangehouden.

Ons inziens zijn de gemaakte afspraken thans (in 2009) dan ook alleen maar te wijzigen in overleg met en na goedkeuring van alle ondertekenaars. Minimaal zou een overleg hieromtrent mogen worden verwacht.

Stuurgroep Pact van Teylingen

Na de ondertekening van het al genoemde Pact is de Stuurgroep Pact van Teylingen opgericht, waarin overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd. Deze stuurgroep heeft een afstemmende, adviserende en regievoerende rol en is in zekere zin de hoeder van de gemaakte afspraken.

In de loop der jaren hebben wij helaas moeten constateren dat de gemeenten de rol van de Stuurgroep Pact van Teylingen, blijkbaar steeds lastiger begonnen te vinden. De afgesproken unanimiteit van de Stuurgroep stond immers af en toe de individuele plannen van de afzonderlijke gemeenten in de weg.

Vanaf 2004 werd er op initiatief van de gemeenten stemrecht ingevoerd in combinatie met de mogelijkheid meerderheidsbesluiten te nemen (in casu het einde van de tot dan toe afgesproken unanimiteit), sommige ruimtelijke ontwikkelingen werden bewust buiten de Stuurgroep gehouden, er werd minder vergaderd, de gemeenten hielden vooroverleg etc. De rol van de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven werd daarmee steeds verder uitgehold en stukje bij beetje teruggedrongen.

Ontbreken van overleg bij totstandkoming ISG

De huidige door u gevolgde werkwijze lijkt daarop slechts een logisch vervolg. U heeft zonder veel overleg met uw Pact-partners van destijds achtereenvolgens een Ruimtelijk Streefbeeld 2030 opgesteld en vastgesteld, gevolgd door het thans voorliggende ISG. Ons inziens had u vanaf den beginne intensief overleg met onze organisaties moeten voeren.

Daarnaast zijn zelfs belangrijke beleidsstukken vanuit (onder andere) onze organisaties niet of nauwelijks meegenomen bij de opstelling van de ISG. Wij doelen hierbij onder andere op: de “Regiovisie Groen, Water en Landschap Duin- en Bollenstreek” (van MODB, Zuid-Hollands Landschap, Stichting Duinbehoud en CHG), reactie Stichting Greenport inzake Streefbeeld en Memorandum of Understanding d.d. 5 september 2008, de CultuurHistorische Hoofdstructuur (van de provincie Zuid-Holland, 2002), etc.

Uw intentie om de mening van onze organisaties (slechts) mee te wegen in het kader van de zienswijzen is ons inziens niet acceptabel. Juridisch niet, gezien de afspraken in het door alle partijen ondertekende Pact van Teylingen. Principieel niet, omdat partijen met een dergelijke gezamenlijke voorgeschiedenis, intenties en afspraken zo niet met elkaar behoren om te gaan. En praktisch niet omdat de inzet en bereidheid tot het sluiten van compromissen ons inziens essentieel is voor het bereiken van de gezamenlijke doelstellingen.

II. Inhoud

Inhoudelijk willen wij het volgende opmerken.

Gezamenlijke ambities

Onze organisaties onderschrijven nog steeds de afspraken van het Pact van Teylingen. Het motto “Een vitale economie in een vitaal landschap”, waarbij een verantwoorde afweging tussen economie en ecologie plaatsvindt, is het gezamenlijke dat ons bindt. Concreet hebben wij dan ook (onder andere) de volgende gezamenlijke doelstellingen/standpunten:

- behoud en versterking van het open landschap en de daarbij behorende cultuurhistorische waarden;
- herstructurering van de agrarische sector (schaalvergroting, herontwikkeling bedrijven, ruilverkaveling etc.) om te komen tot een duurzame bollenteelt;
- behoud van voldoende teeltareaal in de Duin- en Bollenstreek is van groot belang voor de toekomst van een duurzame bollenteelt in de regio en het behoud van het open landschap;
- graslanden met hoge natuur- en/of cultuurhistorische waarden moeten worden behouden;
- realisering van de afgesproken ecologische zones en gebieden voor natuurontwikkeling;
- ruimte voor het agrarische, agrarisch gerelateerde en het (thans in de streek al aanwezige) reguliere bedrijfsleven;
- verdere ontwikkeling van de toeristische sector en de recreatieve voorzieningen.

Integraliteit en Uitvoeringsagenda

Wij constateren dat in een aantal hoofdstukken/paragrafen van de ISG sprake is van een integrale visie. Voor die gedeelten, onze complimenten. Hiervan is echter lang niet overal sprake. Hieromtrent hebben wij de volgende opmerkingen:

- de structuurvisie is af en toe meer een optelsom van de individuele plannen van de 6 individuele gemeenten dan een integrale visie waarbij deze gemeentelijke plannen zijn afgewogen tegen het afgesproken regionale beleid;
- wij pleiten daarom voor een meer integrale structuurvisie op een aantal onderdelen;
- een aantal projecten is concreet uitgewerkt in de ISG zelf, andere projecten zeer vaag en weer andere projecten zijn niet-openbaar: dat scheidt veel verwarring en hierdoor is de status van niet alle plannen helder en kan geen definitief oordeel worden gegeven;
- om een goed en afgewogen oordeel over alle projecten te kunnen geven moet het principe zijn: alles openbaar tenzij er heel dringende redenen zijn voor vertrouwelijkheid;
- met projecten die niet bekend of duidelijk omschreven zijn, kunnen wij op voorhand niet akkoord gaan.

Open landschap

Het open landschap is een van de belangrijkste thema's uit het Pact. Wij willen ten aanzien van dit aspect de volgende opmerkingen plaatsen:

- voor zover dit nog niet volledig is gebeurd moeten de huidige bollenteeltgebieden alle een positieve bestemming krijgen in de bestemmingsplannen;
- wij lezen nauwelijks iets over de handhaving van deze "bollenteelt"-bestemming door de 6 gemeenten, terwijl wij in de praktijk ervaren dat van handhaving niet of nauwelijks sprake is: deze handhaving is een eerste vereiste voor het behoud van het benodigde areaal waarvoor meer aandacht nodig is, ook in deze structuurvisie;
- er wordt veel te weinig ingezet op het opruimen van "verrommeling" volgens het rapport Heijkoop (paardenweitjes, verspreid leegstaand glas, volkstuintjes etc.), terwijl dit item cruciaal is voor het herstel van het open landschap en het creëren van compensatie-bollengrond;

Herstructurering open gebied

Mede in het kader van de versterking van het open landschap en de ontwikkeling van de agrarische bedrijven vragen wij uw aandacht voor het volgende:

- onderstaande partijen willen nadrukkelijk inzetten op de herstructurering van het open gebied en willen een en ander ook in goed overleg met de overige partijen (gemeenten, provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland) nader uitwerken en uitvoeren;
- uitgebreide aandacht voor dit item in de ISG is van groot belang.

III. Overleg

Wij verzoeken u dringend alsnog te komen tot een constructief overleg waarbij ruimte geboden wordt voor onze wensen en ideeën. Alleen in dat geval kan worden gekomen tot een breed gedragen en succesvolle gebiedsontwikkeling en herstructurering van de Duin- en Bollenstreek. Zonder de inzet en medewerking van alle partijen komen de noodzakelijke plannen immers niet van de grond.

Verder verwijzen wij u naar de afzonderlijke zienswijzen van onze organisaties.

Hoogachtend,

Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek

(Aangesloten: KAVB, LTO Noord, FloraHolland Rijnsburg, CNB, Hobaho, Platform Toerisme en Recreatie Duin- en Bollenstreek, Anthos, Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek, Kamer van Koophandel Den Haag, Rabobank Bollenstreek, ABN AMRO, Plantum, Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten, Nederlandse Bond van Boomkwekers, Platform Glastuinbouw Duin- en Bollenstreek)

A.H. Meerburg, voorzitter

Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek

(Aangesloten: Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, Vogel- en Natuurclub Katwijk, Vereniging Dorpsbehoud Noordwijkerhout, Vereniging Betrokken Teylingers, Natuur- en Vogelwerkgroep Bollenstreek Lisse, Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie afdeling Bollenstreek)

J. van Dijk, voorzitter

Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek

(Aangesloten: Stichting Vrienden van Oud Hillegom, Vereniging Dorpsbehoud Noordwijkerhout, Vereniging Oud Lisse, Museum De Zwarte Tulp, Stichting Vrienden van Dever, Stichting Oud Sassenheim, Genootschap en Museum Oud Noordwijk, Genootschap Oud Rijnsburg, Genootschap Oud De Zilck, Stichting Landgoed en Kasteel Keukenhof, Atlantikwall Museum Noordwijk, Kastelenstichting Holland en Zeeland, Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging ANLV Geestgrond)

P. van Vree, voorzitter

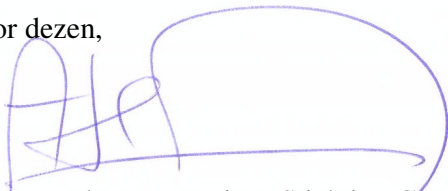
Stichting Duinbehoud

mw. L. Stolker, voorzitter

Stichting Zuid-Hollands Landschap

Ir. M.R. Houtzagers, directeur

Voor dezen,

A.H. Meerburg, voorzitter Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek

Kopie: Gemeenteraden van Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen
College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Hoogheemraadschap van Rijnland
Pers